

de VRIJBRIEF

LIBERTARISCH TIJDSCHRIFT MAANDBLAD 119 / 120
JANUARI / FEBRUARI 1988

"OVERHEIDSVERVOER"

Vrijwel dagelijks horen of lezen we via de media woorden die de er achter liggende begrippen onduidelijk maken en/of verdoezelen.

Eveneens worden vaak de feiten op een zodanige manier omschreven dat de lezer niet geconfronteerd wordt met wat er echt aan de hand is. "Overheid" en politici zijn zeer sterk in deze kunst van woordvervalsing.

Neem het woord "openbaar". Oorspronkelijk betekent dit dat het betrekking heeft op iets dat voor iedereen toegankelijk is. Maar steeds meer is de echte betekenis geworden dat het betrekking heeft op iets dat door de overheid bestuurd en gecontroleerd wordt.

Zo is een "openbare school" ontstaan als tegenpool van de "bijzondere school". Op de openbare school zou iedereen worden toegelaten, en nog wel liefst gratis. Dat gratis betekent dat de "overheid" alle kosten betaalt. En dat wil natuurlijk zeggen dat de BELASTINGBETALER het allemaal betaalt.

En dan gaat ook hier op dat degene die het geld verstrekt, de dienst uitmaakt. De overheid bepaalt wat de leerlingen op de openbare scholen geleerd krijgen en wat niet. Zo wordt er in het onderwijs via allerlei vakken geleerd hoe de leerlingen "goede burgers" moeten worden. Het lijkt er sterk op dat het zelfstandig denken niet wordt geleerd, maar dat er wordt geïndoctrineerd.

Het OPENBAAR VERVOER is in feite het vervoer dat door de overheid wordt verstrekt. Miljoenen subsidies worden er ingestopt. Geld dat komt uit het particuliere vervoer. Zonder dat geld was het openbaar vervoer al jaren geleden failliet geweest.

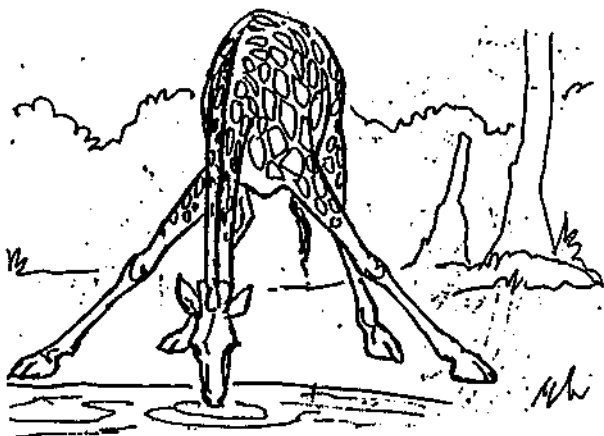
Een groep libertariërs overweegt thans of er op één of andere manier een einde te maken is aan het steeds verder uitmelken van de automobilist. U hoort daar nog wel meer over. Maar ik stel al voor om als één van de eerste stappen vanaf nu het kind echt bij de naam te gaan noemen, en niet meer te spreken van openbaar, maar van OVERHEIDSVERVOER.

ir. H.J. Jongen sr.
Voorzitter Stichting LIBERTARISCH CENTRUM.

Freedom Network News	2
Vrijhandel in de landbouw	3
Alternatief Strafrecht	6
Boekrecensie Goud binnenkort opnieuw geld waard?	8
Boekbespreking Van geweld bevrijd	10
Lion Nr. 1	12
Mythe 3 Amerika Dé-industrialiseert	13
Leef Libertarisch	14
Agenda en Informatie	15

Freedom Network News

In dit nummer treft u het eerste gratis nummer van Freedom Network News aan.

F.N.N. is het orgaan van Libertarian International dat in 1981 door Vince Miller en Bruce Envoy werd gesticht. Direct in het daaropvolgende jaar werd de International Libertarian Convention reeds in Zurich, Zwitserland gehouden. Deze eerste Libertarische World Conventie was van eminent belang. Verscheidene groepen Libertariërs ontmoeten elkaar en ontdekten dat zij van elkaars bestaan niets hadden afgeweten, terwijl zij soms in hetzelfde land woonden. In Zurich werd besloten om iedere twee jaar een wereld-conventie te houden. Voor het jaar 1982 werd besloten om een Europese conventie te houden in Brussel. Op deze eerste Europese conventie werden zeer veel plannen gemaakt die in de daarop volgende jaren werden uitgevoerd. De wereld conventies in latere jaren werden gehouden in: 1983 in Londen, Engeland, in 1985 in Stockholm, Zweden en de volgende zal in 1988 in Swaziland, Zuid Afrika worden gehouden.

De Europese conventies werden, na Brussel, in 1984 in Beistolen, Noorwegen gehouden, terwijl in 1987 de Conventie der Lage Landen in Katterherberg, Duitsland werd gehouden. De geplande conventie in 1987 in Griekenland kon als gevolg van het sluiten van het besproken hotel, jammer genoeg niet doorgaan.

Libertarian International houdt zich in hoofdzaak bezig met het verspreiden van het Libertarisme over de gehele wereld. In ieder land waar dat mogelijk is, is een vertegenwoordiger aangesteld, zodat er een intensief contact tussen alle Libertarische groeperingen op de gehele wereld mogelijk is. Voor het verspreiden van onze ideeën worden, in eigen beheer, boeken en brochures uitgegeven. Ook lanceert L.I. regelmatig projecten ter vergroting van de individuele vrijheid.

Normaal kost F.N.N. 20 dollar, de Vrijbrief lezers krijgen hem nu gratis bij het abonnement. Diegenen die in F.N.N. willen adverteren kunnen hun advertenties opgeven aan de redactie van de Vrijbrief. Heeft men commentaar voor F.N.N. dan kan dat ook via de Vrijbrief worden ingezonden. Natuurlijk staat het iedereen vrij om direct met Vince Miller, of zijn assistent Jim Elswood, contact op te nemen.

Deze internationale contacten zijn een noodzaak voor eigen vrijheid. Zolang er geen vrijheid heerst in ALLE landen zal in ieder land de vrijheid beperkt zijn.

LOTERIJ SWAZILAND

Libertarian International heeft een loterij georganiseerd met als prijs:
EEN VOLLEDIGE REIS EN VERBLIJF NAAR EN OP DE CONVENTIE IN SWAZILAND.

De prijs van de loten bedraagt 25 dollar. Hoewel de prijs van de loten voor onze begrippen hoog is, kan men er een forse prijs mee winnen. Voor hen die dit bedrag teveel vinden zou het een oplossing kunnen zijn om met een aantal mensen samen een lot te kopen en dan af te spreken hoe men de reis zal afrekenen.

Loten zijn te bestellen bij de redactie van de Vrijbrief, of bij L.I.

Norma Jean Almodovar is sedert kort naar een andere gevangenis overgebracht. Haar nieuwe adres luidt nu:
Norma Jean Almodovar W27022
CRC Dorm 122 Bed 55
P.O. Box 1800
Norco, CA 91760

Inmiddels hebben we bericht van haar ontvangen waarin zij vertelt erg blij te zijn met de ontvangen brieven. Laat dat een aansporing zijn om door te gaan met schrijven.

VRIJHANDEL in de LANDBOUW

H.J. Daalhuizen

Inleiding: Op de bijeenkomst van de KRING SCHIEDAM van 3 december hield de heer Henk Daalhuizen een lezing over de handel in landbouwproducten. Wereldwijd, maar in het bijzonder over de situatie in de E.E.G.

Henk bleek niet alleen over een zeer uitgebreide kennis op dit gebied te beschikken, maar hij wist het in de beschikbare tijd op een heldere en zeer onderhoudende wijze te brengen. De discussietijd bleek dan ook verre van voldoende om alle punten goed uit te praten. Vandaar dat de aanwezigen blij waren met de toezegging dat Henk er nog eens op terug zal komen.

Aan het verzoek om de lezing in de VRIJBRIEF te plaatsen zodat men het nog eens rustig kan nalezen, en dat ook anderen kennis van deze materie kunnen nemen, wordt hieronder voldaan.

Red.

Voorzitter, ik heb de vrijheid genomen de titel van mijn voordracht enigszins aan te passen aan de discipline waaruit ik beroepsmatig voorkom, nl. de internationale handel in landbouwproducten. Zonder bezwaar Uwerzijds heb ik de titel dan ook "VRIJHANDEL IN DE LANDBOUW" genoemd. Te geleger tijd zal ik gaarne terugkomen op "VRIJHANDEL" in het algemeen, hoewel ik er op wijs dat vrijhandel resp. staatshandel in landbouwproducten door de eeuwen heen de bron van alle economische welvaart resp. de bron van alle economische neergang is geweest.

Onlangs lanceerde de Verenigde Staten een plan om in tien jaar alle subsidies in de landbouw af te schaffen, d.w.z. alle exportsubsidies, handelsbelemmerende maatregelen en binnenlandse subsidies die de handel in landbouwproducten beïnvloeden. Al deze subsidies zouden moeten verdwijnen om te komen tot een volledige vrijhandel op de wereldmarkt voor agrarische producten in het jaar 2000. Dit plan is dan ook voorgelegd aan de landbouwcommissie van de GATT, de Algemene Overeenkomst inzake Tarieven en handel.

De Europese Gemeenschap heeft hier in eerste instantie afwijzend op gereageerd, aangezien dit economische blok het tempo waarin de Amerikanen dit willen veel te hoog vindt. Bovendien zou het volledig afschaffen van de subsidies en beperkingen een volledige ontmanteling van het Gemeenschappelijk EEG Landbouwbeleid betekenen. In dit verband heb ik reeds twee handelsblokken genoemd, nl. de Verenigde Staten en de Europese Gemeenschap. Zij zijn dan ook de belangrijkste leveranciers van agrarische producten op de wereldmarkt, op afstand gevolgd door Canada, Argentinië en Australië.

Met Uw goedvinden beperk ik me tot de problemen van de Verenigde Staten en de EEG als grootste belanghebbenden, waarbij ik het accent wil leggen op de problemen van de EEG, daar dit instituut ook nog te maken heeft met gigantische intracommunautaire problemen omdat deze Gemeenschap nu eenmaal uit 12 verschillende lidstaten bestaat.

Geenszins wil ik echter de handelsproblematiek van de andere genoemde landen wegcijferen; zij vormen een wezenlijk onderdeel van de problemen op vrijhandelsgebied.

De Verenigde Staten

De landbouw is hier één van de weinige sectoren die een positieve bijdrage levert aan de handelsbalans. Eén derde van alle akkerbouwproducten is bestemd voor de wereldmarkt. Het overschot op de agrarische handelsbalans daait echter sterk als gevolg van aanzienlijk verminderde exporten en toegenomen importen. In 1970 werd speciale aandacht gegeven aan uitbreiding van landbouwexporten. In 1973 stegen de prijzen van landbouwproducten in de wereld bijzonder, onder andere door de sterk toegenomen graanimporten van de Sovjet-Unie welk land de bevolking van meer vlees wenste te voorzien; hiervoor was veevoeder nodig in de vorm van voergranen uit de Verenigde Staten. In 1974 kwam de Club van Rome tot een negatief beeld over de mondiale voedselvoorziening. Dit bij elkaar leidde tot een sterke productiestijging in de Verenigde Staten en een grote toename van de exporten op de wereldmarkt.

De jaren daarna lieten echter een omslag zien in de voorspoed van de Amerikaanse export van agrarische producten. De Centrale Bank aldaar besloot een beleid te voeren dat moest leiden tot een beteugeling van de inflatie en het stoppen van de daling van de dollarkoers. De rente vloog omhoog en vele boeren kwamen in financiële problemen omdat ze in de vorige jaren veel duur land hadden gekocht en gefinancierd met het oog op de ongekende afzetmogelijkheden. Deze mogelijkheden waren echter drastisch verminderd door de schuldenproblemen in de ontwikkelingslanden en de lage wereldmarktprijzen. President Carter kwam in 1979 met zijn exportembargo naar Rusland; de EEG, Canada, Argentinië en Australië hadden hun producties sterk opgevoerd en namen nu de export van granen naar de Sovjet-Unie over. China en India, traditioneel belangrijke afnemers van granen van de Verenigde Staten waren zelfvoorzienend geworden. Als klap op de vuurpijl kwam toen nog de snelle stijging van de koers van de dollar, waardoor de andere exportlanden in een veel gunstiger concurrentiepositie kwamen te verkeren. >>

>>

De EEG slaagde erin haar tarwe-exporten van 5 tot 15 miljoen ton te vergroten. Het aandeel van de Verenigde Staten in de wereldtarwehandel daalde van 50 tot 30%.

Aldus de Verenigde Staten in grote problemen omdat zoals reeds gezegd de export van landbouwproducten een belangrijke factor is voor hun handelsbalans.

Met de export van hun personenwagens ging het ook al bergafwaarts door de toenemende concurrentie van Japan. Als exportland hebben de Verenigde Staten weinig meer te bieden op de wereldmarkt, omdat hun industrie veel meer gericht is op hun grote thuismarkt.

De Europese Gemeenschap

Bij de totstandkoming van het Gemeenschappelijk landbouwbeleid waren de uitgangspunten: zelfvoorziening van voedsel, een gegarandeerd inkomen voor de boeren en redelijke prijzen voor de consumenten.

Een schoon streven, maar wat is er van terechtgekomen? Gigantische overschotten van boter, vlees, melkpoeder, graan, olijven, etc. De inkomens van vooral de middelgrote boeren komen onder grote druk te staan. De consumenten betalen nog geen onredelijke prijzen, maar hebben niet door dat het financieren van het landbouwbeleid toch uit hun portemonnaie wordt getrokken in de vorm van steeds hogere BTW-tarieven en loon- en inkomstenbelasting. Hoe lagen de belangen van de verschillende landen in de jaren vijftig toen het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid ontworpen werd? Frankrijk had al graanoverschotten, hoewel de EEG in haar geheel netto-importeur was. Nederland had zuiveloverschotten. Duitsland zocht een afzetmarkt voor zijn groeiende industriële productie. Dus er ontstond bij de oprichting een compromis tussen Franse landbouwbelangen en Duitse industriebelangen.

In de 70-er jaren werd de EEG van netto-importeur tot netto-exporteur van agrarische producten. Dit vond zijn oorzaak in het feit dat de productie sterk gestimuleerd werd door de hoge garantieprijzen; daarnaast gingen ook de technologische ontwikkelingen sneller en werden steeds meer tonnen graan van een hectare verkregen.

Ook voor zuivel werd al snel een zelfvoorzieningsgraad van meer dan 100% bereikt. Dit alles betekende exporteren op de wereldmarkt. Maar omdat deze markt qua prijs zoveel lager lag dan onze interne markt, moest er goed bij in de vorm van subsidies, die steeds hoger werden naarmate de wereldmarktprijzen lager kwamen te liggen.

Toen de koers van de dollar sterk daalde was Leiden helemaal in last. Daarbij kwam ook nog dat het aantal koopkrachtige kopers op de wereldmarkt steeds kleiner werd. Toen Spanje en Portugal - traditionele afzetmarkten voor voergranen van de Verenigde Staten - toetraden tot de EEG, braken de han-

delsgevechten tussen de EEG en de Verenigde Staten pas goed los.

Het stellen van quota, het invoeren of verhogen van heffingen en rechten gebeurt wederzijds. Kortom protectionisme gaat hoogtij vieren. **PROTECTIONISME IS FUNEST VOOR IEDEREEN, ZODAT UIT DIT GEVECHT SLECHTS VERLIEZERS KUNNEN KOMEN.** De geschiedenis heeft dit herhaalde malen bewezen. **DE LACHENDE DERDE IS TOT NU TOE DE SOVJET-UNIE**, die tegen extreem lage prijzen voergranen en boter kan blijven kopen en daardoor andere leuke dingen kan financieren (bewapening) en bovendien zijn eigen falende landbouwbeleid kan versluieren.

De stand van zaken in de EEG is nu als volgt:

- a. Overschotten van: Granen (16 miljoen ton)
Boter (1,2 miljoen ton)
Magere Melkpoeder (600.000 ton)
Vlees (800.000 ton)
Olijven (100.000 ton) etc. etc.

Een steeds groter deel van de producten die onder de marktordening vallen wordt niet meer voor de markt geproduceerd, maar aangekocht door de overheid. Dit vereist steeds grotere uitgaven wat betreft opslag en financiering en deze overschotten kunnen slechts met zeer hoge subsidies afgezet worden, als ze al afgezet kunnen worden.

- b. De commerciële exporten gaan met steeds hogere subsidies gepaard vanwege de lage wereldmarktprijzen.
- c. De voedselhulp stagneert vanwege de slechte infrastructuur in de ontvangende landen; het is trouwens ook een verwerpelijk onderdeel van ontwikkelingshulp omdat men de ontwikkelingslanden hiermede afhankelijk maakt.
- d. 70% van het EEG-budget wordt besteed aan de landbouw politiek, dit heeft tot gevolg dat er steeds minder geld beschikbaar komt voor andere zinnigere projecten.

MEN KAN ALS CONCLUSIE TREKKEN DAT DE EEG OP PAPIER FAILLIET IS. Het blijft mijn verbazing wekken dat de lobby van 10 miljoen boeren in de EEG sterker is dan de belangen van 300 miljoen consumenten/belastingbetalers. Mijn ervaring is dan ook dat vakbonden en consumentenorganisaties voor deze problematiek weinig of niet zijn geïnteresseerd. Ook uit het Europees Parlement komen slechts incidenteel kritische geluiden, daar dit instituut slechts een dure reus op lemen voeten is zonder daadwerkelijke invloed.

Er zal op korte termijn op een productiebeperking moeten worden overgegaan anders zijn de financiële consequenties voor de belastingbetalers niet meer te overzien.

Treurig is echter dat bij de politieke leiders van de EEG-staten de wil niet aanwezig is om tot oplossingen te komen en zoals reeds gezegd het Europees Parlement biedt weinig of geen

>>

>>

weerstand. Het lijkt geen twijfel dat in het EEG landbouwgebeuren de Fransen de aanvoerders van alle andere lidstaten zijn en zolang zij hun landbouwpolitiek kunnen laten financieren door de anderen zullen zij het niet nalaten. Als grote graanproducenten zullen West-Duitsland en het Verenigd Koninkrijk niet echt dwarsliggen. Boeren zijn namelijk stemmers en goed georganiseerd. Consumenten zijn ook stemmers, doch niet goed georganiseerd en meer geïnteresseerd in het doorbrengen van hun vrije tijd.

De grote winnaars in het spel zijn de politici (of zijn zij de verliezers?), de bureaucratie en de multinationale handelshuizen die met hun enorme kapitalen de EEG - Commissie naar hun hand zetten. Geen van bovengenoemde partijen heeft belang bij het naleven van één van de doelstellingen van het EEG - Verdrag, namelijk het realiseren binnen afzienbare tijd van een vrij verkeer van goederen, diensten en kapitaal binnen de EEG.

Hoe hoog de economische nood is blijkt uit het feit dat landbouwzaken op de agenda van de GATT - onderhandelingen zijn geplaatst. Bij eerdere handelsronden werd slechts onderhandeld over industrieproducten; landbouwproducten waren van ondergeschikt belang. Voor de grote handelsblokken de Verenigde Staten en de EEG betekent het huidige subsidiebeleid een veel te grote aanslag op de overheidsfinanciën. Hoezeer de vrijhandel in de EEG de laatste tijd wordt aangetaast blijkt o.a. uit de quotaregelingen voor veevoedergrondstoffen die de EEG Commissie heeft ingesteld. De invoer van tapioka uit Thailand, China, de Philippijnen en Indonesië is sterk beperkt. Men overweegt belemmerende importmaatregelen voor veevoedergrondstoffen uit de Verenigde Staten, er is een heffingssysteem in voorbereiding ten aanzien van de invoer van oliën en vetten. **BOVENDIEN LIGGEN ER NOG VEEL MEER SNODE PLANNEN IN DE AMBTELIJKE BUREAUX IN BRUSSEL.** De Verenigde Staten zullen zeker niet achterblijven met tegenmaatregelen.

Wat betekent dit alles voor Nederland, om wat dichter bij huis te blijven?

Onze graanproductie is slechts 1,5 miljoen ton d.i. 1% van de EEG graanproductie. Wij produceren ongeveer 16 miljoen ton veevoeder voor koeien, varkens, kippen, schapen etc. Door de hoge graanprijzen in de EEG verwerken wij hiervoor slechts 15% graan, de overige 85% bestaat uit andere veevoedergrondstoffen die wij voornamelijk met een geringe heffing of een importrecht van buiten de EEG importeren. De jaarlijkse omzet van onze mengvoederindustrie is ca. 11 miljard gulden. In de voedingsmiddelenindustrie neemt ze met dit cijfer een derde plaats in na de zuivel- en vleesverwerkende industrie. Het aantal arbeidsplaatsen is ca. 11.000. 95% van ons veevoeder wordt op industriële wijze gefabriceerd.

Het exportsaldo in 1984 voor de sectoren vlees en eieren bedroeg 9 miljard gulden. Het aandeel van Nederland in de werelduitvoer van zuivel bedraagt 17%, wij zijn met dit percentage het grootste exportland van zuivel in de wereld. Het exportsaldo in deze sector is 4,5 miljard gulden. Vlees, eieren en zuivel hebben dus een gezamenlijk exportsaldo van 13,5 miljard gulden.

Als we dit cijfer vergelijken met het exportsaldo van aardgas zijnde 14 miljard gulden, dan geeft dit de plaats aan van het belang van onze veehouderij en de daaraan gekoppelde industrie in onze nationale economie.

In dit verband dient ook zeker de plaats van de economische motor van Nederland, nl. Rotterdam te worden genoemd. In het recente verleden was Rotterdam een zeer grote overslaghaven voor granen, niet alleen voor Nederland doch ook voor het gigantische achterland. Hiervoor werden vooral aan de Maasvlakte zeer grote investeringen gedaan, maarook ten behoeve van de verdere infrastructuur. Door de steeds hogere heffingen op importgranen, werd het volume in deze overslag steeds kleiner. De inventiviteit van de Nederlandse mengvoederindustrie nam echter navenant toe. Ten gevolge van de hoge graanprijzen ging men meer en meer over tot de import en verwerking van grondstoffen die deze dure granen konden vervangen, met als gevolg dat de Nederlandse havens voor hun overslag konden omschakelen op deze vervangende veevoedergrondstoffen, te meer ook daar West-Duitsland in een weliswaar lager tempo dan Nederland gebruik maakte van deze alternatieven.

Het acute gevaar bestaat nu dat de import van deze alternatieve grondstoffen bemoeilijkt zoal niet onmogelijk zal worden gemaakt. Dit zou een grote aderlating voor de Nederlandse m.n. de Rotterdamse havens betekenen en de doodsteek voor de Nederlandse mengvoederindustrie en de exportpositie van de Nederlandse veehouderij.

Het zal duidelijk zijn dat Frankrijk hierdoor in een veel gunstiger positie zal komen te verkeren. De havens Rouen en Duinkerken floreren al door een toenemende export van de Franse granen (mede gefinancierd door Nederland), bovendien zal men door deze handelspolitiek zelf een grotere mengvoederindustrie kunnen ontwikkelen ten koste van Nederland.

De EEG Commissie zal in dit Franse streven zeker niet dwarsliggen. De vitale posities bij deze Commissie zijn in Franse handen. De Franse landbouwcoöperaties hebben een zeer grote invloed op de Franse politici en dus op de EEG Commissie. Bovendien bezitten de Fransen de gave om op lange termijn te kunnen denken en zijn wij over het algemeen korte termijn denkers.

Voorzitter, ik ga mijn betoog afsluiten.

Door de protectionistische houding van de grote handelsblokken is de wereld economie in een zeer kritische fase gekomen.

>>

>>

Hoewel ik zeker geen voorstander ben van de huidige handelspolitiek van de Verenigde Staten, dient hun voorstel om te komen tot een afbraak van alle handelsbelemmerende maatregelen op het gebied van de landbouw sterk gesteund te worden.

MEN MOET SIMPEL GEZEGD DAAR KUNNEN KOPEN WAAR DE PRIJZEN HET LAAGST ZIJN EN DAAR KUNNEN VERKOPEN WAAR MEN DE HOOGSTE PRIJZEN KAN MAKEN. Dat is vrijhandel.

Paradoxaal is in dit verband dat er een liberaliseringsproces gaande is in de Oostbloklanden, ook op het gebied van de handel en dat het "Vrije" Westen aanstuurt op een staatshandel, uitgevoerd door steeds meer ambtenaren. De laatstgenoemde handelspolitiek zal linea recta voeren tot een wereldwijde economische crisis.

Ter overdenking: Onze bloemen en plantenexport floreert dankzij het ontbreken van een marktordering op dit gebied.

ALTERNATIEF STRAFRECHT

Een alternatief voor het repressieve strafrecht

De huidige malaise op het vlak van het strafrecht is een ieder bekend. Het stijgend aantal vooral kleine strafrechterlijke inbreuken en de machteloosheid van het repressief crimineel beleid doen de belangstelling voor een alternatief, op vergoeding gestoeld systeem stijgen. Dit vraagt echter een heel andere opvatting omtrent individuele rechten en criminele justitie. Nozick en Dworkin merken terecht op dat men zich in een strafzaak niet alleen bezig moet houden met constitutionele rechten en met de aanspraken van de gemeenschap. Het is belangrijk de posities van alle partijen in ogenschouw te nemen.

Hierdoor is een misdrijf niet langer meer een inbreuk van de dader tegenover de staat. De relatie slachtoffer-dader komt op het voorplan te staan.

Belangrijk hierbij is dat de moraliteit of de immoraliteit van de daad door de betrokkenen zelf kan worden beoordeeld, wat een veel rechtvaardiger criterium van beoordeling is.

Heden ten dage wordt het slachtoffer nog met moeite als getuige in een proces aanhoord. Het strafwetboek en het wetboek van strafvordering vermelden niet eens zijn naam. Nochtans is dit niet altijd zo geweest.

De Romeinse beschaving, waarvan het recht een grote rol heeft gespeeld in de hele Westerse wereld, maakte geen duidelijk onderscheid tussen de civielrechtelijke en de strafrechterlijke aansprakelijkheid. Straffen (poena publica) zoals wij die kennen werden enkel opgelegd ten einde voornamelijk politieke misdrijven te beteugelen (hoogverraad, omkoperij). Delicten, gepleegd tegenover medeburgers werden bestraft met wat men noemde "poena privata". Deze poena privata gold tegelijkertijd als straf en als schadevergoeding.

De oorsprong van deze poena privata moet gezocht worden in het wraakrecht. De Romeinen leefden oorspronkelijk in stamverband en wanneer een lid van de ene "gens" schade toebrengt aan een lid van de andere "gens", kon een wraakactie worden ondernomen (vindicata). Door het afsluiten van een "pactum" kon deze "vindicata" worden afgekocht.

Naarmate de Romeinse staat meer georganiseerd werd, verdween het wraakrecht en de overheid dwong het slachtoffer zich tevreden te stellen met de poena privata. Het vroegere pactum kreeg objectiefrechtelijk karakter.

De Middeleeuwen gingen verder op deze Romeinse traditie. Het slachtoffer bekleedde een centrale positie in het strafproces. Bij een inbreuk tegen het vigerende recht kwamen dader en slachtoffer, vaak met hun achterban (familie) samen op een neutrale plaats (kloosters, kerken); daar werd gedebatteerd over de op te leggen boete of straf.

In de 19de eeuw werd dit systeem van retributie vervangen door restitutie onder het mom van betere rechtsbescherming. In deze periode werden vele - wat wij vandaag noemen - "misdrijven zonder slachtoffer" ingevoerd: exhibitionisme, prostitutie, enz..... Het strafbaar stellen van een sexueel ongewone handeling is het gevolg van het feit dat de medische sector er zich mee ging bemoeien. Ze wilden de bestraffing van deze daden doorvoeren omwille van de preventie. De medische branche stelde zich op als "moral crusader" om hun opgedane kennis inzake de psyche te laten vertalen in strafwetten. Het sanctiesysteem dat zij voor dergelijke handelingen voorstellen (internering) zou ervoor zorgen dat de dader heropgevoed zou worden en aangepast zou worden aan de maatschappij. Dit systeem van internering houdt echter grove onrechtvaardigheden in: de beroepsmogelijkheden zijn verminderd, de bezigheidstherapie is verplicht en de duur van de straffijd is erg variabel (hangt van de vorderingen af). Hayek schreef hierover: "Gelijkheid voor de wet betekent dat alle mensen gelijk moeten worden behandeld ondanks het feit dat ze verschillend zijn".

Terug naar vandaag. Wat wij willen verdedigen is dat het bij een misdrijf gaat om de schending van de rechten van de persoon of van het eigendom. Om van een overtreding te kunnen spreken, moet men minstens met twee zijn: slachtoffer en dader. Hierdoor kunnen druggebruik, prostitutie en zelfmoord (1) niet langer strafrechtelijk worden beteugeld. >>

>>

Bij het invoeren van het retributief systeem worden nogal wat vragen gesteld, die op het eerste gezicht moeilijk oplosbaar zijn. Het is nu onze bedoeling om op een aantal vragen een antwoord te geven, dat een aanzet kan zijn voor een dieper doordenken van het retributief systeem.

1) tot medio deze eeuw was zelfmoord in Engeland strafbaar. De familie van de zelfmoordenaar werd gestraft, doordat alle goederen van de persoon in kwestie werden geconfiscieerd.

1. De hoogte van de vergoeding

Dit is veruit het meest moeilijke probleem bij het invoeren van het retributiesysteem.

Nu bepaalt de rechter zowel de hoogte als de aard van de straf. Als slachtoffer kun je hieromtrent geen enkel voorstel doen. Zelfs al vindt het slachtoffer bestraffing niet nodig, dan nog kan de overheid, in de persoon van het Openbaar Ministerie beslissen te vervolgen, opdat "gerechtigheid" geschiedde. Wiens gerechtigheid?

In het retributief systeem kan het probleem van de vergoeding als volgt opgelost worden.

Ofwel stelt elke persoon van te voren een lijst op met de hoogte en de aard van de straf, die hij eist wanneer tegen zijn persoon of zijn goederen een inbreuk wordt gepleegd. In dit geval zijn er geen problemen. De dader kon vooraf op de hoogte zijn van de "kostprijs" van de daad. Door de verplichting op te leggen deze lijst te publiceren (zoals dat nu gebeurt b.v. met hypothecaire leningen of bij de verkoop van een onroerend goed) wordt de kennisname door de dader verzekerd. Dergelijk systeem werkt ook preventief. Hierover zullen we het straks hebben.

Het opstellen van dergelijke lijst roept heel wat vragen op. De eerste vraag die we ons kunnen stellen is: kan het potentiële slachtoffer de toekomstige straf geheel vrij bepalen?

In principe moet hier positief op geantwoord worden. Elke persoon bepaalt in welke mate hij zijn persoon of goederen wil beschermd zien. Er zijn echter beperkingen. Een libertarische strafrechtstheorie laat niet toe dat straf gebaseerd is op wraak en vergelding, zoals dat nu het geval is. Immers een dader verliest alleen die rechten in de mate dat hij een inbreuk heeft gepleegd op andermans rechten; geen enkele misdrijf is identiek, hoe gelijkend de gepleegde daden ook mogen zijn. Daarom moet de dader de mogelijkheid krijgen om buitensporige sancties aan het oordeel van een arbiter te onderwerpen. Dit zal voor gevolg hebben dat het potentiële slachtoffer zijn "boetelijst" zo realistisch mogelijk zal proberen op te stellen. Anders loopt hij de kans dat de dader zich tot de arbiter wendt

waardoor de straf kan worden verminderd tot een voor het slachtoffer niet aanvaardbare hoogte.

In dit verband moeten we opmerken dat er altijd randgevallen zullen zijn: misdrijven waarvan het onmogelijk is de juiste vergoeding vast te stellen. Dit doet echter niets af van de deugdelijkheid van het nieuwe systeem. Ook bij het huidige strafsysteem kunnen we ons vragen stellen m.b.t. de rechtvaardigheid van bepaalde straffen.

Wanneer het slachtoffer geen voorafgaande straf heeft voorzien op de tegen hem gepleegde inbreuk, dan kunnen we het volgende systeem toepassen. In een eerste fase trachten dader en slachtoffer akkoord te komen over de op te leggen straf. Dit is niet surrealistisch, wanneer men bedenkt dat heel wat daders achteraf spijt hebben van hun daad, en hun schuld heel graag zouden afkopen. Bereiken beide partijen geen akkoord, dan kan het slachtoffer nog altijd gebruik maken van het bestaande systeem en de strafvervolgning instellen.

Een tweede vraag die we ons kunnen stellen wanneer we het hebben over de hoogte van de vergoeding is het probleem van de intentionele daad en de onzorgvuldigheid. Mijsns inziens kan men, wanneer men uitgaat van de positie van het slachtoffer geen onderscheid maken tussen beide strafrechtelijke handelingen. Het slachtoffer kan door beide daden evenveel worden geschaad. Het is uiteindelijk aan het slachtoffer om te bepalen in welke mate hij de dader van een onopzettelijk misdrijf zijn schuld wil kwijtschelden.

2. Mislukte pogingen

Het retributiesysteem laat niet toe dat mislukte pogingen worden bestraft. Velen zien dit als een zwakke plek van het vergoedend strafrecht. Men is van oordeel dat men veelal verder onheil kan vermijden. In het derde punt zal worden uitgelegd waarom preventie niet in het strafrecht thuishoort.

Tenslotte wil ik nog opmerken dat vele mislukte pogingen meestal toch kunnen worden bestraft als een misdrijf van een lager niveau (b.v. een mislukte moord kan worden gestraft als slagen en verwondingen). Hierdoor is de hele problematiek van de mislukte poging tot heel wat kleinere proporties teruggebracht.

3. Preventie

Een van de doeleinden van ons huidig crimineel beleid is de preventie. In dit kader kunnen we ook het bestraffen van pogingen zien.

Het huidige strafsysteem baseert zich hiervoor op paternalistische gronden (de Staat moet haar onderdanen "beschermen")

>>

>>

.... tegen elkaar) of op utilitariteitsoverwegingen (wanneer we onheil kunnen voorkomen, dan wordt er nut bijgevoegd). Deze beide systemen maken echter geen onderscheid tussen rechten en doeleinden. Deze laatste kunnen echter slechts in het kader van het eerste. Wanneer nu, met als doel preventie, pogingen worden bestraft, dan blijft de deur openstaan om ook potentiële daders op te pakken. De huidige wereld bewijst dat met een repressief strafrechtstelsel ook onschuldigen kunnen worden opgepakt.

In het retributief systeem heeft preventie geen plaats. Het hoort thuis in de sociale factor. De "Labellingtheorie" heeft aangetoond dat would-be misdadigers een sociale sanctie kunnen oplopen: men sluit ze uit of laat ze links liggen. Het terugplaatsen van de preventie waar ze hoort, de sociale sector, heeft bovendien nog een mogelijk neveneffect.

De laatste decennia is de sociale controle in onze maatschappij sterk achteruit gegaan. De mens is heel sterk op zichzelf gericht. Het retributief systeem kan misschien een prikkel zijn om mensen er toe aan te zetten zoveel mogelijk zaken onder elkaar op te lossen. Het huidige strafrechtstelsel heeft de bevolking immers laks gemaakt. De kracht die van de sociale controle kan uitgaan is lamgelegd daar ze is overgenomen door een geïnstitutionaliseerde organisatie.

De geringe rol die het slachtoffer speelt bij de bestraffing van de dader leidt vaak tot heel onrechtvaardige situaties; heel wat kosten kunnen niet worden gec recupereerd: ambulance- en ziekenhuiskosten, werkverlies door de tijd gespendeerd in de

rechtszaak, spanning en angst. Het retributief systeem wil het slachtoffer zijn volwaardige plaats teruggeven. De voordelen van dit alternatief systeem zijn onmiskenbaar.

Aliënering van de dader wordt vermeden, daar hij veelvuldige contacten heeft met het slachtoffer. Ook de frustraties van het slachtoffer worden verminderd. Hij kan hierdoor opnieuw vertrouwen krijgen in de rechter, die als een soort van arbiter zou fungeren. De inschakeling van het retributiesysteem in het huidige beleid is gemakkelijk: de infrastructuur is er reeds. Gevangenen zijn heel duur, bovendien worden ze mede gefinancierd door de slachtoffers (dit is economisch onverantwoord).

De dader kan zich eventueel verzekeren, zo kan onvermogenheid worden opgelost.

Aangezien het slachtoffer veel meer inbreng heeft, zal de aan giftebereidheid stijgen, hierdoor zal misdaad niet langer meer lonend zijn.

Het argument dat rijke misdadigers door het retributiesysteem zullen worden bevoordeligd, kan worden ontkracht door de vergoeding aan te passen aan het vermogen.

Deze paper heeft niet de pretentie een volledig uitgewerkt retributiesysteem voor te stellen. Het wil alleen aantonen dat andere wegen kunnen worden bewandeld, en in sommige plaatsen al zijn bewandeld. Wanneer we streven naar een meer rechtvaardige maatschappij, dan zal het strafrecht niet meer mogen toebehoren aan een monopolistisch repressieorgaan.

Marianne Capelle (assistente Rijksuniversiteit Gent)

BOEKRECENSIE

GOUD BINNENKORT OPNIEUW GELD WAARD?

C. Hocepiéd

Goud en Geld (1)

In de lente van 1987 verscheen een merkwaardige pleidooi van André MONTEYNE, topman van de Vlaamsbelgische KREDIETBANK, voor een terugkeer tot meer wisselkoersstabiliteit.

In 1981 was de dollar ongeveer 1,8 DM waard. In februari 1985 was ze gestegen tot boven 3,4 Duitse Mark. Thans zitten we beneden de bodemkoers van 1981, met alle gevolgen vanden voor de internationale handel en investeringsbeslissingen. Voor MONTEYNE bewijst dit dat geld te belangrijk is om in handen van politici gelaten te worden. Een voor de hand liggende alternatief is GOUD: in 1975 kon men met een bepaald gewicht goud evenveel brood kopen als in 1675 (2).

Goud beantwoordt door zijn waardevastheid het beste aan de vereisten van een vrije marktgeld. Daarom stelt André MONTEYNE voor de huidige ECU van "Korfmunt" waarvan de waarde afhankelijk is van die van de Europese munten, om te vormen tot een gouden ECU. Technisch valt de verwezenlijking van dit voorstel heel simpel uit. Het zou volstaan dat de Europese banken hiertoe onderling "clearing" overeenkomsten afsloten, waarin ze de gouden ECU-prijs bedongen waartegen ze het door hen uitgegeven geld zullen wisselen. Voor de particulieren hoeft dus niets te veranderen. Alleen zou hij ervan kunnen uitgaan dat omdat de Nederlandse Bank haar voorraden BF tegen een bepaalde prijs in gouden ECU kan inwisselen, de Belgische Nationale Bank wellicht alles in het werk zal stellen om dit te verhinderen om zo de koopkracht van de BF te vrijwaren. De Europese munten zouden zo gele-

>>

dingen van de gouden ECU worden, die met de goudprijs tegenover de andere wereldmunten vrij zou schommelen. Een dergelijke multilaterale waarborg zou voorts stellig bijdragen tot de verwezenlijking van de eengemaakte Europese markt.

Anderzijds laat dit systeem de betrokken regeringen vrij, net als in de tijd van de goudstandaard, eenderwelk beleid te voeren gaande, van collectivisme tot liberalisme in zoverre het extern evenwicht niet verstoord wordt.

André MONTEYNE heeft zijn pleidooi evenwel niet voor geleerde economen geschreven - want ze verdienen vaak hun brood dankzij de onoverzichtelijkheid van het huidige systeem - maar voor Jan en alleman. Hij blijft beknopt - 165 blz. - wat een hele prestatie is voor zo'n belezen man, die er desondanks nog in slaagt artikels uit de "Freeman" en het standpunt van de "libertairen" uit Californië aan te halen. Tevens beschrijft hij de toevallige opkomst en de minder toevallige teloorgang van de goudstandaard in een boeiende romanstijl.

Ontstaan en teloorgang van de goudstandaard

De goudstandaard is niet zo oud als men soms denkt. Het werd pas in de eerste helft van vorige eeuw in Engeland ingesteld. Zo ontstond het internationaal muntstelsel. De pond sterling, die omwisselbaar was in goudmunt, werd immers overal in de wereld als betaalmiddel aanvaard. Zo werd Londen het financieel centrum van Europa. Pech dus voor Amsterdam dat Nederland niet als eerste de goudstandaard invoerde.

De goudstandaard hield het bijna een volle eeuw vol. Wellicht niet toevallig een eeuw van ongekeerde voorspoed en vrede. De eerste wereldoorlog werd de goudstandaard evenwel fataal. De oorlogvoerende regeringen konden immers naar believen biljetten drukken om het zinloze oorlogsgeweld te financieren maar geen goud bijmaken. De oplossing lag dus voor de hand: de inwisselbaarheid opheffen.

Na de oorlog voerde de Britse regering opnieuw de inwisselbaarheid van de pond in, doch in een verbasterde vorm: de goud-deviezen standaard. Door de enorme geldcreatie tijdens en onmiddellijk na de eerste wereldoorlog was de pond evenwel overgewaardeerd. Om te verhinderen dat alle centrale banken van de wereld hun ponden tegen goud zouden inwisselen, zette de Britse regering daarom de rest van de wereld onder druk, verder ponden te aanvaarden in plaats van biljetten. De boom van de jaren 1920 is deels te verklaren door de inflatie waartoe die wereldwijde monetaire geldschepping leidde, die op haar beurt eindigde in de kracht van 1929.

In 1933 kelderde VS-president ROOSEVELT definitief de terugkeer naar de goudstandaard door de konvertibiliteit van de

dollar af te schaffen. Die onredelijke beslissing schrijft A. MONTEYNE toe aan de nefaste invloed van de kwantiteitstheorie van de Amerikaanse econoom Irving FISCHER, die politici en inzonderheid ROOSEVELT ervan overtuigde dat zij de economie konden opkrikken door het geldbeleid te regelen (3). De recessie werd tevens nog verergerd doordat alle regeringen van de wereld harde inleveringsmaatregelen oplegden om het evenwicht van hun betalingsbalans te herstellen of te verbeteren, totdat J.M. KEYNES zijn "rationalisatie voor de overheidstekorten" (4) bood, waarvan politici gretig gebruik maakten.

Na de tweede wereldoorlog werd tijdens de conferentie van Bretton Woods besloten het internationaal muntstelsel, dat sterk gehavend uit het protectionisme van de jaren 1930 en de tweede wereldoorlog was gekomen, weder op te bouwen. Sluitstuk van het nieuwe systeem waren de omwisselbaarheid van de dollar en vaste wisselkoersen van alle munten tegenover de dollar. Het systeem overleefde tot in 1961 toen de officiële goudkoers van de dollar 10% onder de markt koers zakte. In de jaren vijftig had de Fed. Reserve immers een inflatoir beleid gevoerd om de regering toe te laten anti-koloniale oorlogen te financieren en bevriende naties zoals Israël te ondersteunen. In plaats van het systeem te redden door de dollar te devalueren, "overtuigde" de Amerikaanse regering de rest van de wereld verder papiermunt te aanvaarden, zoals de Britse regering in de jaren 1920. Daar bovenop schlep het Internationaal Muntfonds zelf een fictief vertrouwensgeld: de Speciale Trekkings Rechten. Dit veroorzaakte de wereldinflatie die de boom van de jaren 1960 financierde, die in de zware recessie van de jaren 1970 resulteerde. In 1971 werd dan eindelijk de fictie van Bretton Woods doorgeprikt.

Terug naar het goud?

Op de Brusselse GOLD FORUM in december laatstleden, voorspelde de Duits-Belgische beursgoeroe Roland LEUSCHEL een andere toekomst voor goud dan als louter vluchtmiddel in geval van dreigende inflatie. Hij gelooft dat de V.S., Europa en Japan, in een nabije toekomst, in plaats van Louvre-akkoorden wel eens terug naar een soort Bretton Woodsstelsel zouden kunnen overstappen.

Sedert 1978 wordt goud door het Internationaal Muntfonds niet meer als een internationaal verrekenningsmiddel onder centrale banken aanvaard. Desondanks hebben alle centrale banken hun goudvoorraden aangehouden. Waarom hadden ze dit gedaan zo ze echt geen financiële toekomst meer zagen voor het goud?

En heeft de huidige VS minister van Financiën, BAKER, in oktober niet verklaard voorstander te zijn van een koppeling van de dollar aan goud en andere grondstoffen? >>

>>

Verklaringen van politici mogen wel met een zeker scepticisme onthaald worden, blijft dat ze ervan getuigen dat de publieke opinie in de VS de goudstandaard genegen blijft. Wellicht dus afwachten tot de kandidaten bij de aanstaande presidentsverkiezingen concrete beloften terzake doen.

- 1) MONTEYNE André, *Goud en Geld*, Wommelgem, uitgeverij Den Gulden Engel, 1987, 675 BFR
- 2) p. 117.
- 3) p. 44
- 4) p. 48.

BOEKBESPREKING: VAN GEWELD BEVRIJD

Fred Dekkers

Auteur Evert A. Huisman: *VAN GEWELD BEVRIJD - Overleven door Democratisering en Ontwapening* (Stichting Voorlichting Aktieve Geweldloosheid 1987 - Postbus 137 - 8000 AC Zwolle - 524 bladzijden) (Prijs: f 40,-).

In dit ljjvige boek wil de auteur aantonen dat geweldadige middelen zinloos zijn omdat er

- 1) "niets te beschermen valt", en
- 2) in feite en voor de eerste maal in de geschiedenis, de mens "in een soort" bedreigd is.

De oplossing, zo stelt de auteur, is een "participatiedemocratie", een systeem dat "ontwikkelt" in plaats van "verdedigt", waarin de "bevolking participeert in de besluitvorming", dit in tegenstelling tot de huidige parlementaire democratie en tevens het enige behoorlijke alternatief voor dictatuur en fascisme.

In wens niet in naam van anderen te spreken zonder hun mening te kennen of te hebben gevraagd. Ik gebruik hier daarom niet de "wij"-vorm, noch termen als "het land", "de burgerbevolking", "Nederland", of "België". Ik spreek uitsluitend in eigen naam en gebruik de ik-vorm.

Het "zonder geweld"-thema spreekt mijn vrijheidsgevoel natuurlijk sterk aan, en ik beschouw het "participatie-principe" als een hele stap in de goede richting. Ik beschouw tevens mijn (individuele) vrijheid als de hoogste waarde die anderen mij in samenlevingsverband te bieden hebben. Hun voornaamste (en uiteindelijk enige) middel om die te belagen is het gebruik van of dreigen met geweld. Als dat geweld zo wordt ingetoomd resp. onder controle gehouden, dat mijn vrijheid (en tegelijkertijd de vrijheid van al mijn medemensen, ik ben niet op zoek naar enig privilege) onaangetast blijft, dan kan ik ten volle genieten van alle andere waarden die het leven in maatschappijvorm mij te bieden heeft: overdracht van kennis, arbeidsspecialisatie, uitwisseling van vriendschap, respect, liefde, om de voornaamste te noemen.

De auteur gaat uit van een heel andere ontleiding van het samenlevingsprincipe. Zo stelt hij: "Geheel nieuw is ... (dat) ... De mensheid als geheel wordt bedreigd". Ik vind dat natuurlijk ook erg, maar ik ben in ieder geval niet bereid mijn vrijheid daarvoor op te geven of op te offeren, bijvoorbeeld door te weigeren ze te verdedigen. Ik zie trouwens niet in hoe ik daar iemand mee kan helpen, iemand anders die (samen met mij?) de soort moet, of kan, in stand houden. Ik denk dat de beste manier om het voortbestaan van menselijke wezens te verzekeren ("in stand houden van de soort" vind ik, als uitdrukking, niet erg respectvol voor menselijke wezens) is, ieder van hen vrij te laten zich te verdedigen tegen pogingen tot vernietiging. Deze weg heeft alle voordelen: maximale versnippering van de verdedigingsmiddelen en dus maximale kleinschaligheid, het individu is zelf degene die het meeste belang heeft bij het verliezen resp. verdedigen van zijn vrijheid, hij is de enige die de waarde ervan correct kan beoordelen. Hij is ook de enige die de waarde van de belager en van zijn middelen correct kan beoordelen.

De auteur breidt het geweldsprincipe uit tot "het plegen van geweld op de natuur", tot milieuvervuiling dus. Hij is tegen industrie, vooral de "grootschalige", het feit dat ze afvalstoffen produceren, en energie en grondstoffen verbruiken. Mijn vraag is daarop: Feit is dat veel, zonet alle mensen, hun voortbestaan danken aan industriële productie (uitgeschakeld, zouden de prijzen van alle dingen die wij nodig hebben voor zowel ons lichamelijk als ons geestelijk voortbestaan, enorm stijgen -prijzen zijn, in een totaal vrije concurrentiemarkt, de perfecte thermometer van de door mensen geleverde inspanningen; in alle ontwikkelingslanden is de geringe mate van industriële ontwikkeling die, ondanks overheidsinterventie toch doordrong, voldoende geweest om de sedert mensenheugnis heersende hongertoestanden, op te lossen.)

>>

Als liefde en respect voor andere mensen een motief is, dan is niet het beperken van de industriële produktiemethodes een aan te raden weg. Dan dient eerder gezocht te worden in de richting van: hoe creëren we de voorwaarden, waardoor zo weinig mogelijk afvalstoffen worden geproduceerd, hoe die een zo klein mogelijk probleem vormen, en waar zo zuinig mogelijk met grondstoffen wordt omgesprongen. Waar ik dan aan toevoeg, in overeenstemming met de auteur: niet volgens het hedendaagse systeem. Niet - nu ben ik weer alleen aan het woord - een systeem waar de overheid zich als eigenaar opwerpt van alles wat "milieu" omvat. Een eigenaar die een non-entiteit is, een non-verantwoordelijkheid en een non-geïnteresseerdheid. Vanzelfsprekend kan zo iets nooit goed aflopen. Men mag het eigen belang niet tegenstellen aan "geen belang", verantwoordelijkheid niet aan "geen verantwoordelijkheid", geïnteresseerdheid niet aan non-geïnteresseerdheid. De oplossing is evenmin het positieve gedeelte, het eerste dus, te doen verdwijnen: niemands' belang, niemands' verantwoordelijkheid, niemand die geïnteresseerd is, zijn geen alternatieven. De enige andere mogelijkheid, en de logische oplossing voor het probleem, is het belang, de verantwoordelijkheid en de geïnteresseerdheid van sommigen tegenstellen aan die van anderen.

Als het nagestreefde doel een zo menselijk mogelijk leven is voor zoveel mogelijk mensen tegelijkertijd, dan komen de mensen, over deze "tegengestelde" belangen en verantwoordelijkheid heen, onvermijdelijk tot een vergelijk. Hun aller eigen leven is immers een uiteindelijk, overkoepelend en vooral **gemeenschappelijk** belang. Maar wel op één voorwaarde, en hier vervoeg ik weer de auteur, namelijk dat geen geweld wordt gebruikt. Eigenlijk: dat geen geweld wordt geïnitieerd. Dit begrip van "geweld initiëren" behandelt de auteur nergens. Evenmin als de grote initieerder van geweld, de enige die het op legaal toegelaten wijze kan doen, namelijk de overheid. De auteur laat bijvoorbeeld na vast te stellen dat oorlogen steeds geïnitieerd worden door regeringen (resp. dictators, enz.), niet door "landen" of "bevolkingen", begrippen die voor niets staan als het individu er aan wordt onttrokken. En het belangrijkste probleem inzake gebruik van geweld, namelijk dat de overheid geweld gebruikt om mijn vrijheid steeds verder te kortwieken (en die van al mijn medemensen), laat de auteur buiten beschouwing: "Voor intern gebruik functioneert een politie-apparaat en gevangenisstelsel, en dikwijls ook een binnenlandse veiligheidsdienst, die soms zelfs gebruik maakt van doodseskaders en sluipmoordenaars. Dit intern stelsel laat ik hier buiten beschouwing. Ik beperk mij tot het externe veiligheidsstelsel, het militaire".

Samen met de auteur streef ik de geweldloosheid na, maar ik ben niet bereid als prijs mijn vrijheid te betalen. Evenmin wil ik die betalen voor "de overleving van de soort", of de "overleving van de natuur" (geen mensen is de ideale oplossing voor dit streefdoel). Ik heb mijn twijfels wat betreft zijn bewering dat (ambachtelijk?) voedsel gezonder zou zijn, en een "zeker voortbestaan" lijkt mij heel eentonig en houdt voor mij geen beloften in. Ik vind ook mijn leven heel belangrijk, en vind helemaal niet dat er "niets te verdedigen valt".

De auteur lijkt te stellen dat hij wel bereid is die prijs te betalen. Hoewel ik dit betwijfel - alleen als hij voor een concrete keus wordt geplaatst kunnen we het zeker weten! - erken ik ten volle ieders recht te doen met zijn of haar vrijheid wat hij of zij wenst. Tenslotte is dat een deel van de vrijheid. Maar waar ik het niet mee eens ben is, dat de auteur mijn vrijheid wil offeren aan zijn opvattingen, resp. zijn ideaal. En u, waarde lezer, zou u het er mee eens zijn als het om uw vrijheid ging?

Al met al een gedegen werk dat de geweldloosheid van een bepaalde, zij het beperkte, kant beschouwt. Het Libertarisme is in zijn filosofie consequenter en consistent. Voor diegenen echter die ook de bovengenoemde facetten dieper willen bestuderen is het boek zeker de moeite waard.

VAN GEWELD BEVRIJD

Overleven door democratisering en ontwapening

Evert A. Huisman

SVAG

LION NR. 1

Litertarian International Operating Nucleus Number One!
Zouden we er in slagen die van de grond te krijgen?

In vorige VRIJBRIEF heb ik uiteengezet waarom een kampeerterrein mij het beste geschikt lijkt, en ook waarom ik een voorkeur heb voor het Groothertogdom Luxemburg.

Nu is het zo dat er daar een camping te koop is. Officieel goedgekeurd voor 160 plaatsen (elk 100 m²). Electriciteit e.d. is aangelegd voor 66 plaatsen en sanitair voor 100 plaatsen. Er zijn dus nog wat investeringen te doen. Het terrein is bijna 20.000 m². Er staat een woonhuis op, alsmede een grote schuur (vroeger was het een boerderij). Ook een winkelruimte en een caféruimte van 60/80 plaatsen.

De eigenaar vraagt daarvoor 9.000.000 Bfr. Hiertoe komen ongeveer 10% beschrijvingsrechten, en zeg 2.000.000 nieuwe investering. Benodigd kapitaal dus Bfr. 12.000.000 ofwel Hfl. 650.000.

Ik stel voor (uiteindelijk te beslissen door de vergadering der aandeelhouders) een Luxemburgse NV te vormen. Elk aandeel van 12 mln. : 160 = 75.000 Bfr., of ± Hfl. 4.000 zou recht geven op 1/160% van de winst, alsmede het gratis gebruik, elk jaar, van één standplaats telkens vanaf ongeveer 20 augustus, tot zeg twee weken voor Pasen van het daarop volgende jaar. Fracties zouden mogelijk zijn. Gegroepeerd tot

telkens Bfr. 75.000 of Hfl. 4.000 zouden ze samen dan recht geven op één plaats. De betrokken aandeelhouders regelen onderling hoe ze het gebruiksrecht onderling verdelen.

Er zijn ook al verschillende voorstellen toegekomen van mensen die het bedrijf willen leiden, en daar dus te wonen.

Welke stappen dienen thans te worden ondernomen om verder te komen?

De eerste voorwaarde is, dat er een behoorlijke zekerheid is dat het kapitaal volledig of haast volledig is onderschreven. Definitieve verbintenissen kunnen, vanzelfsprekend, nog niet worden overwogen door geen van de betrokken partijen. De initiatiefnemers, waaronder ikzelf natuurlijk, zijn bereid een aantal risico's te nemen, anders gezegd, zij zijn bereid van wal te steken als ze een behoorlijke zekerheid hebben dat het kapitaal wordt onderschreven. 30%, ongeveer 3,5 mln. Bfr., Hfl. 200.000, is al toegezegd.

Wie graag het opzet ziet doorgaan en erover denkt er tevens wat te investeren, wordt daarom verzocht dit zo vlug mogelijk te laten weten. Het gaat dus steeds nog maar om voorwaardelijke toezeggingen. Over de definitieve kan pas later worden gesproken.

Gelieve te schrijven naar de redactie van de Vrijbrief (Walther van Hulten) of naar ondergetekende, Fred Dekkers, Herentalsebaan 109, 2100 Deurne, België.

F. Dekkers

KORTING VOOR VB ABONNEES

"Restouring The American Dream" door Robert J. Ringer. Gebonden uitvoering. Normale prijs f 30,-. Nu voor VB abonnees f 15,- + f 5,50 verzendkosten. Op de kringbijeenkomsten in Rotterdam zal dit boek (zonder verzendkosten) te koop zijn.

"Restouring The American Dream" geeft een uitstekend inzicht in de manier waarop de Amerikaanse overheid in het leven ingrijpt en de directe gevolgen daarvan.

Parallellen van de meeste voorbeelden zijn zonder veel moeite in Nederland en de omliggende landen te vinden. Een zéér waardevol boek voor iedereen.

U kunt dit boek bestellen door f 20,50 over te maken op bankrekening nr. 24.35.14.808 t.n.v. W. van Hulten (postgironummer bank 7524 t.n.v. Pierson, Heldring en Pierson te Rotterdam).

OPENBARE VERGADERING K.N.O. (Kritische Nederlandse Ondernemers)

Deze vergadering zal in restaurant "Hoog Brabant", Hoog Catharijne, Utrecht, op 15 april 1988 plaatsvinden. De vergadering zal om 15.00 uur beginnen. De spreker zal de heer W. Bakker, oud hoofdcommissaris van politie te Arnhem, zijn.

Hij zal spreken over het onderwerp: CRIMINALITEIT, ONDERNEMER EN POLITIE. Voor nadere informatie telefoon: 08340 - 30684 tijdens kantooruren.

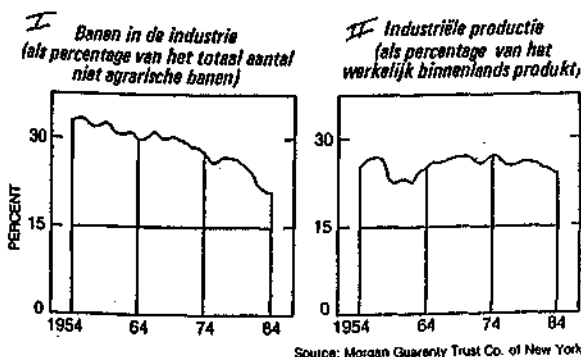

MYTHE 3 AMERIKA DÉ-INDUSTRIALISEERT

FEIT: De Amerikaanse industriële productie blijft onveranderd.

Deze mythe verwart industriële productie met werkgelegenheid in de industrie. Het is waar, dat de werkgelegenheid in de Amerikaanse industrie afneemt, maar dat is niet het gevolg van een negatieve betalingsbalans. De werkgelegenheid in de industrie loopt al zeker sinds de vijftiger jaren terug. De industriële productiviteit is daarentegen praktisch gelijk gebleven (vgl. fig. 3).

Omdat de productiviteit van de Amerikaanse arbeiders gestaag is gegroeid kunnen de fabrieken dezelfde productiecapaciteit handhaven met minder arbeidskrachten. Een toenemende productiviteit verhoogt de levensstandaard en maakt arbeidskrachten vrij voor andere arbeidsmarkten, zoals de snel groeiende dienstverlenende sector (waarin in Amerika het aantal banen sterker gegroeid is dan het verlies aan banen in de industrie).

figuur 2
Hoewel het aantal industriële banen in de laatste 30 jaar verminderd is, is de industriële productie stabiel gebleven. Dit wijst eerder op een hogere productiviteit dan op een "de-industrialisatie".

Niemand zal durven beweren, dat de enorme groei in de agrarische productiesector in de afgelopen 100 jaren de oorzaak is geweest, dat de Verenigde Staten deze sector hebben moeten afbouwen. Toch is de agrarische beroepsbevolking van 20% van de totale beroepsbevolking in 1930, teruggelopen tot minder dan 3% heden ten dage. Het aantal arbeiders in de agrarische sector is heden ongeveer een derde van die in 1930.

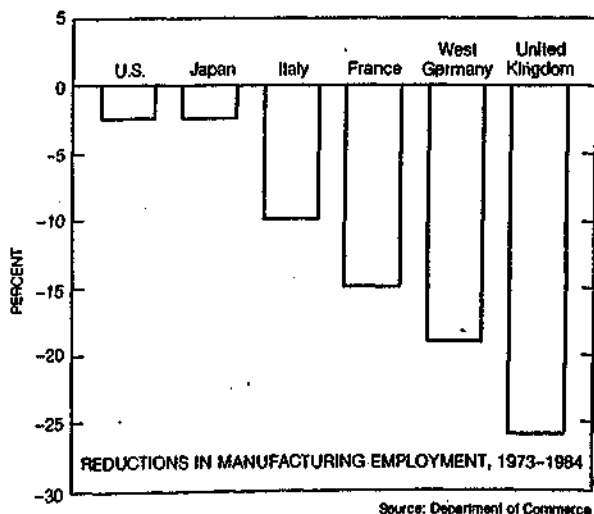
In tegenstelling tot afbouw hebben de V.S. de meest productieve landbouwsector ter wereld geschapen. In feite is de opbrengst van landbouwproducten sinds 1930 meer dan verdubbeld.

Om te beweren, dat toenemende industriële productie ongewenst is met het oog op de afnemende werkgelegenheid in de industrie is hetzelfde als te beweren, dat de uitvinding van de gloeilamp ongewenst was, omdat hierdoor minder mensen een bestaan konden vinden in de kaarsen- en olielampenindustrie. In beide gevallen waren veranderingen in het arbeidsstelsel noodzakelijk, maar beiden waren van essentieel belang in de verhoging van de levensstandaard.

Deze soort van aanpassingen vormen de prijs, die betaald moet worden voor de (economische) vooruitgang.

Afgezien daarvan staat het Amerikaanse geval niet op zichzelf. NIET EEN grote industriële natie heeft sinds 1973 een toeneming laten zien van het industriële arbeidspotentieel (vgl. fig. 3).

Vermindering van industrie-arbeiders als gevolg van productiviteitstoename moeten toegejuicht worden, omdat deze de weg openen naar grotere productie tegen minder kosten.

figuur 3
De werkgelegenheid in de industrie is in de U.S. minder gedaald dan in de meeste andere geïndustrialiseerde landen.

LEEF LIBERTARISCH

Een kenmerk van alle politieke stromingen is dat ze hun invloed willen uitbreiden. Ook het libertarisme zoekt meer belangstelling en invloed, en ventileert via pers, voordrachten en andere methoden haar gedachten.

Als vanouds is het thema hierbij: "Minder overheid", en dat in alle vormen en toonaarden. De overheid wordt in de libertarische visies als de grote boosdoener afgeschilderd, waar-schijnlijk terecht. Wanneer we echter de vraag stellen of je met dit te constateren voldoende argument hebt om de massa's te overtuigen, blijkt het antwoord: "Nee".

De belangrijkste reden hiervoor is dat de man in de straat nauwelijks iets van die overheid merkt waar de libertariërs zo enthousiast tegen aan schoppen. Verder is de gewone man gewend aan regelgeving, hij wil niet eens zonder, behalve dan dat ene kleine uitzonderingetje waar hij op het moment last van heeft. "Regels moeten er zijn, zeker in een tijd met zo'n enorme bevolking. Het wordt toch een puinhoop wanneer iedereen maar raak kan doen."

Rand heeft gelijk wanneer zij stelt dat heersers machteloos zijn wanneer de slachtoffers hun medewerking weigeren. Probleem is alleen dat de meerderheid dit niet doet. En de reden hiervoor is weer dat de heersers de geboden hebben versluiserd en alleen de verboden ervaren worden, meest zinvolle als verkeersregels of maatregelen om de rivieren en de lucht schoon te houden. Wat hij verder van de overheid merkt, is voornamelijk het ontbreken ervan als ze nodig is, als hij ontslagen wordt, wanneer er weer iemand wordt gekidnapd of wanneer hij een huis wil huren. Taken die hij bij de heerser legt. Bijna iedereen wil dan ook meer, of minstens een beter werkende overheid.

Daar ligt het probleem, de meeste mensen leggen taken bij de regenten, klagen als ze deze niet naar wens uitvoeren, en vergeten dat je als belanghebbende veel beter zelf actief kunt worden. Je creëert zelf werk (behoefte aan hulp = werk, is er voldoende), je bouwt zelf een huis. Net zoals je probeert te ontsnappen als je wordt gekidnapd. Is dat niet inconsequent, dat je dan niet wacht tot de verantwoordelijke regenten te hulp komen?

Hier ligt een aanknopingspunt. Er zijn nog steeds zaken die iedereen zelf ter hand neemt, zonder op God of wetgever te wachten. Het is interessant eens te onderzoeken onder wat voor omstandigheden dit het geval is en eens te kijken of langs deze weg de eigen verantwoording van de Westerling verder is op te krikken. Die eigen verantwoording blijft namelijk het zwakke punt in de hele verbreiding van het libertarisme. Enerzijds willen de meeste mensen die verantwoording niet nemen - je maakt ongetwijfeld fouten en kunt op het matje worden geroepen en tegelijk ontbreekt het vertrouwen in de ander en

geloof men niet dat die ander ook probeert het zo goed mogelijk te doen. Zo maakt b.v. iedereen zich druk over opvang van invaliden en zwakzinnigen. Dit betekent toch dat vrijwel iedereen het erover eens is dat ook hij hiervoor verantwoordelijk is. De zorg dat dit zonder overheid niet functioneert is dus onterecht.

Zoals de samenleving nu functioneert is deze angst echter gegronnd. Je moet om rechten bedelen (ook die zwakzinnigen: hun familie dus) en als je niet hard genoeg bedelt gaat een ander met de schaarse rechten strijken. Bij een regentenmaatschappij zijn rechten schaars, de voorhanden rechten worden verdeeld. Wanneer je echter zelf rechten creëert, zoals in een libertarische samenleving, is daaraan geen tekort. Zelfwerkzaamheid, niet afwachten of een ander je in je wensen tegemoet komt, maar zelf de hand aan de ploeg slaan, creëert rechten die anderen niet schaden. Waarom ook libertariërs die betere samenleving via de politiek willen scheppen is mij dan ook onduidelijk. Je hebt alleen je directe leefomgeving nodig om libertarisch te leven. Of moeten we die anderen tegen hun wil en inzicht redden?

Louis van Stekenburg

Advertentie

Neem nu aandelen opties in een High Tech bedrijf. Intelligent Systems International is een start-up in toepassingssoftware voor parallelle computers en wil eind 1987 een NV oprichten.

Voor informatie: I.S.I., ir. E. Verhulst
Zavelstraat 142
3200 Kessel-Lo, België
tel.: 016-259586

Advertentie

LIBERTARISCH BOEKCENTRUM

Postbus 336 - 2100 AH Heemstede

Bezoeken? Informatie

Bel 023 - 290941

„Specialist in vrijheid sinds 1975!”

VERENIGING VOOR NATUURPRODUCTEN

Van deze vereniging kregen we het verzoek om iedereen in het geweer te roepen tegen de voorstellen om de verkoop van vitamines door middel van een wetswijziging aan banden te leggen.

De argumenten die de vereniging daarvoor aanvoert zijn grotere argumenten die door alle Libertariërs reeds lang worden gebruikt. Het feit dat er mogelijk door malafide handelaren producten op de markt worden gebracht die door de overheden niet worden goedgekeurd is door een dergelijke wetgeving niet te verhelpen. Veelal hebben verboden "medicijnen" zelfs een grotere aantrekkingskracht op een deel van de bevolking dan de "reguliere" medicijnen. Het feit dat iets niet verkocht mag worden houdt trouwens niet in dat het product niet goed is, al wordt dat door de regelgever wel beweert.

De prijzen van deze producten zullen in ieder geval, als gevolg van zo'n regelgeving fors stijgen, terwijl sommige producten zelfs van de markt zullen verdwijnen omdat de omzet zo klein is dat het voor de betreffende fabrikant of importeur niet aantrekkelijk is om al die moeite te doen om in Nederland op de markt te blijven. Met het op de markt brengen van medicijnen zijn in Nederland zeer grote bedragen gemoeid, die uiteindelijk door de consument moeten worden terugbetaald.

Om nu deze wetswijziging te voorkomen is deze vereniging een handtekeningactie begonnen. We zouden een ieder willen aanraden om deze actie te steunen. Vraag documentatie en handtekeninglijst aan bij: NPN, p/a BSG, Postbus 432, 1400 BK Bussum, of Antwoordnummer 511, 1400 VC Bussum.

Voor uitgebreidere informatie kunt u het boekje Voedingssupplementen van B. Schwitters bestellen. U maakt f 7,50 over, inclusief porto en administratiekosten, op bankrekening nr. 35.42.99.557 van de Rabobank te Putten onder vermelding van "Voedingssupplementen".

Het boekje wordt u dan zo spoedig mogelijk toegezonden.

W. van Hulten

AGENDA

30 - 31 januari: Scandinavische Weekend Conventie in Kopenhagen Denemarken.

Info: Peter Kurrild Klitgaard, Libertas Danmark. Matheusgade 16, 3 DK 1656 Kopenhagen Denemarken.
Tel. 01 - 210403

6 of 13 februari:

TREFPUNT BIJENKOMST UITGESTELD
wegens afzegging sprekers

De eerste donderdag van iedere maand kringbijeenkomst in Schiedam in „De Ark“, Hargplein 101, Schiedam Noord.
Telefoon 010 - 470.82.76

De tweede maandag van de maand is er een bijeenkomst in Echteld.

Voor telefoonnummers zie INFORMATIE

Sluitingsdatum copy voor volgend nummer:
7 februari 1988

INFORMATIE

Abonnement op de Vrijbrief (8 nrs./jaar elk nummer 16 tot 20 p.)

NEDERLAND:

f 50,00, abonneren door storting op bankrekening DE VRIJBRIEF, Amrobank 46.24.31.320, (Giro 8283 AMRO Amsterdam) of per cheque aan Libertarisch Centrum, Antwoordnummer 551, 3100 WS Schiedam.

REDACTIE: W. van Hulten

Fr. Haverschmidtlaan 31, 3116 JK Schiedam
Tel. 010 - 4262724

Voor nadere informatie kunt U bellen:

- Kring Rotterdam/Schiedam:
010-4268702
- Libertarisch Centrum Nederland:
03465-64994
- Kring Het Gooi/Midden Nederland:
03444-2121

BELGIE: BF 900,00.

Bank J. van Breda, Antwerpen nr. 645.1240465.64
of per cheque aan Libertarisch Centrum, Herenthalsebaan 109, 2100 Deurne.

DE VRIJE MARKT — IN EEN ONVRIJE ECONOMIE

Dat die onvrije ekonomie weer is toegenomen bleek de afgelopen maand weer.

Allereerst was er in Nederland het wetsvoorstel om per 18 december de mantel/bloot eigendomskonstrukties fiscaal aan te pakken.

Omdat het nu toch afgelopen is met die mogelijkheid, ga ik er niet verder op in. Op zich kun je dan nog wel de vraag stellen of een wetsvoorstel al van kracht kan zijn per 18 december, als dat voorstel nog door de tweede en eerste Kamer behandeld moet worden. Maar ja, in de politiek kan blijkbaar weer van alles. Overigens de zaken die vóór 18 december zijn afgeloten zullen zowaar ongemoeid gelaten worden.

Verder zagen we een grote aktie van centrale banken om de \$ op peil te houden. U weet natuurlijk dat ook dit ingrijpen in de vrije markt is. En hoeveel dollars zij ook kopen, het zijn toch maar druppels op een gloeiende plaat. Hierin zal de markt uiteindelijk nog zijn eigen weg gaan, omdat de \$-omzetten en verhandelingen zo groot zijn, dat je dat je maar hele kleine en tijdelijke invloed kunt uitoefenen. Oefenen die centrale banken echter die invloed uit op een (tijdelijk?) dieptepunt van de \$ en hebben een aantal grote spekulanten dat niet verwacht, dan kan dat wel ineens een paar centen op een gulden schelen.

Gezien dit soort sprongen van de dollar van de laatste tijd, ga ik er van uit, dat er nu meer kans op een \$ - stijging, dan op een \$ - daling is.

Voeg daarbij de toch redelijk draaiende ekonomie in de V.S., dan kun je weer gaan denken aan aankopen V.S. aandelen. Daarbij blijf ik bij de eerdere adviezen van grondstof- en basisindustrieën.

In Europa kunnen we in onze aandelen-portefeuille eens kijken of er niet wat om te wisselen is, bijvoorbeeld:

- Ruilen naar die aandelen, die grote belangen bij \$'s hebben: Ahold, Akzo, Nat. Ned., Kon. Olie
- Phillips zou ik mijden.
- Voornoemde koopkandidaten zou U ook weer via put-opties kunnen aanschaffen.
(U schrijft een put-optie per 100 gewenste aandelen, daarmee loopt U het risico, dat U moet kopen, voor de afgesproken prijs. Maar U krijgt nu al geld voor die door U verkochte put, zodat Uw aankoop-prijs lager ligt dan de huidige beurskoers).

Afgezien van landbouwgronden, ben ik niet zo enthousiast in vast-goed beleggingen in de V.S. Ik zou daar voorlopig een paar jaar uitblijven. Er staat nu al teveel leeg daar om veel winst te kunnen maken.

Edele metalen: Als U nog niet veel hierin heeft, of U had aankopen uitgesteld: koop dan nu.

Ir. L.H.M. Jongen Jr.

HET LIBERTARISME is een filosofie en een wereldbeweging. Het erkent zowel op theoretische als op praktische gronden dat het principe van de individuele vrijheid ieders hoogste goed is. En dit op alle gebieden, sociaal, economisch, politiek, moreel.

Daarom streeft het Libertarisme naar een zo breed en zo consequent mogelijke toepassing ervan. Dit houdt ondermeer in het bouwen aan een vrije wereld waarin vrede is, niet alleen tussen mensen van verschillende landen, maar ook tussen mensen met verschillende opvattingen, in verschillende omstandigheden, met verschillende taal, opvoeding en beroep.

Om dit doel naderbij te brengen is het noodzakelijk dat steeds meer mensen het VRIJHEIDSIDEAAL begrijpen en willen toepassen.

De VRIJBRIEF tracht hieraan bij te dragen door het verstrekken van informatie over gebeurtenissen in de Libertarische beweging.

Ook biedt de VRIJBRIEF een FORUM waar ieder zijn of haar visie onder eigen verantwoordelijkheid kan uiteenzetten (uiteraard binnen de mogelijkheden van de beperkte plaatsruimte).

De VRIJBRIEF betekent tevens een band tussen gelijkgezinde personen in de BENELUX en daarbuiten, die streven naar een betere wereld met vrijheid, rechtvaardigheid en vrede.

Uw vrijheid bestaat slechts voor zover zij wordt verdedigd en dat doet niemand beter dan U, BEGIN ER DAAROM NU AAN.

Verantwoordelijke uitgever van de VRIJBRIEF: H.J. Jongen. Statiesstraat 57/b.3, B-2180 Kalmthout.
